

van : drs. J.W. Adriaanse
afd : Ruimte
telefoonnr.: +31 118 752122
aan : Provinciale Staten
datum : 15-9-2017
onderwerp: terugmelding Beeldvormende bijeenkomst Omgevingsvisie, d.d. 5-9-2017

Op 5 september organiseerde Provinciale Staten een beeldvormende bijeenkomst rondom de Agenda voor de Zeeuwse Omgevingsvisie 2018.

Door twee inleiders, Tycho Lam en Laurens de Graaf, werd gesproken over respectievelijk de rol van Provinciale Staten en wat dat voor de Zeeuwse samenleving betekent in relatie tot juridische aspecten van de Omgevingswet en de participatiesamenleving en de veranderende democratie.

Het tweede deel bestond uit een viertal workshops rond de 4 strategische opgaven zoals die in de Agenda zijn opgenomen.

In algemene zin kwamen de volgende in de alle workshops aan de orde:

- De provincie is duidelijk zijn over haar rol, meestal wordt gevraagd naar een regisserende, verbindende rol met een zakelijk insteek.
- Gevraagd wordt om een flexibele, integrale en verbindende omgevingsvisie.
- De omgevingsvisie toont durf, ambitie en lef.
- De omgevingsvisie vergroot bewustwording van ontwikkelingen als bv. klimaatverandering,
- In de omgevingsvisie wordt bij alle onderwerpen een lange-termijn-visie opgenomen die in samenwerking met stakeholders niet in detail wordt uitgewerkt.
- De omgevingsvisie gaat uit van een gebiedsgerichte benadering en kaders waarbinnen activiteiten kunnen worden uitgevoerd moeten worden benoemd.
- De provincie bevordert innovatie en duurzaamheid.
- De provincie ijvert voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat (wonen en werken aantrekkelijk maken)

Naar een duurzame en concurrerende economie/innovatieve deltatechnologie:

Inleidingen werden gegeven door de heer Risseeuw (Mosselsector) en de heer Pille (BZW)

- Zorg voor consistentie in beleid door voort te bouwen op Zeeland in Stroomversnelling (ZiS, actieprogramma cie. Balkenende) en werk de actielijnen uit in de Omgevingsvisie.
- Biedt ruimte voor innovatie/experimenten in lijn met ZiS en streef vernieuwing na via crossovers tussen verschillende sectoren.
- Formuleer een visie op de Zeeuwse economische dragers van de toekomst. Inspelen op de toekomstige circulaire economie, maar ook unieke sectoren behouden.
- Streef diversificatie van het arbeidsaanbod na door in te zetten op technische banen.
- Probeer jongeren aan Zeeland te binden door innovatieve clusters (bijv. rond Wind op Zee) te realiseren (samenwerking 3 O's).
- Bouw de samenwerking tussen overheden en met bedrijfsleven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties verder uit.
- Benut duurzame energieprojecten voor het versterken van de sociale ontwikkeling van kernen.
- Versterk de promotie van Zeeland en benadruk vooral het 'anders zijn'.

15 september 2017

P:\Omgevingswet\02. Project Omgevingsvisie
1.0\02. Kadernota\Stukken GS-PS
kadernota\Bijlage III - Terugmelding
Beeldvormende bijeenkomst PS 050917.docx

Naar een klimaatbestendige en klimaat neutrale samenleving

Inleidingen door de heer Trompetter (ZMf) en de heer Timmermans (NIOZ)

Zeespiegelstijging

Om Zeeland te wapenen tegen zeespiegelstijging moet aangesloten worden bij natuurlijke processen (building with nature). Daarbij staat de veiligheid van Zeeland en haar inwoners voorop.

Omgaan met zeespiegelstijging vraagt om een vernieuwende adaptieve aanpak.

- Van harde zeeweringen naar zachtere overgangen waarin functiecombinaties liggen (veiligheid, voedselproductie, energieopwekking, recreatie).
- We moeten in Zeeland loskomen van de defensieve benadering en vanuit kansen en ambities gaan denken.
- Het concept van wisselpolders is een veel genoemde en serieuze optie om nu al over na te gaan denken en Zeeland op dergelijke oplossingen voor te gaan voorbereiden. Ga daarbij niet uit van ontpoldering, maar vanuit kansen zoals experimenteren met natuurlijke opslibbing van laaggelegen gebied, zilte teelten tijdens opslibbingsperiode, nieuwe vruchtbare klei in het gebied en na afsluiting van dijk weer prima landbouwgrond.

Zoet en zout water

Er is ook de opgave van voldoende zoetwater voor de landbouw. Het natuurlijk systeem (bodem, krekens) moet benut worden om overtollig water in natte periodes te bufferen voor droge periodes. Onderzoek mogelijkheden om gebieden aan te wijzen waar zoet water gebufferd kan worden in de bodem en van waaruit het verdeeld kan worden? Wijs de agrarische sector op mogelijkheden ten aanzien van zoet of zout water en geef de kaders aan.

Meerlaagse veiligheid

Gepleit wordt ook voor aandacht in de omgevingsvisie voor de meerlaagse veiligheid. Infrastructuur (nutsvoorzieningen, vitale voorzieningen, dataverkeer, transport) moet zoveel mogelijk droog kunnen blijven bij eventuele overstroming.

Klimaat/energie-neutraal

Om Zeeland klimaatneutraal te krijgen zijn er duidelijke ambities en heldere doelstellingen nodig. Sluit aan bij het klimaatakkoord van Parijs en vertaal dit naar concrete Zeeuwse doelen.

Stel duidelijke energie ambities en laat de invulling ervan verder flexibel zijn. Zet niet direct gebieden of zones op de kaart maar wees juist helder doormiddel van een goed kader.

- De agrarische sector zet daarbij een kanttekening dat in landelijk gebied zonneparken bij voorkeur op dakoppervlak zouden moeten.

Innovatie

- Zeeland moet speeltuin worden op gebied van klimaat. Samenwerking tussen overheid, onderwijs, ondernemers is nodig. Maak gebruik van elkaars kracht en kennis. De nieuwe kennis die daaruit ontstaat moet vermarkt worden. Dat verstevigt de positie van Zeeland als innovatief deltagebied. Innovatie moet daarbij altijd gekoppeld zijn aan duurzaamheid.

Naar een toekomstbestendige en bereikbare woon-, werk-, en verblijfsomgeving

Inleidingen door mevrouw Brouwer (GGD) de heer De Maat (W2logistiek/TLN)

Aandachtspunten overig

- De luchtkwaliteit in Zeeland wordt onvoldoende gemeten. Uitbreiding van het landelijk meetnet is nodig om goed beleid te kunnen maken.
- Aandacht voor overlast door elektromagnetische straling ontbreekt in het provinciaal beleid.
- Demografische veranderingen leiden tot verdere verdunning in Zeeland en daardoor is het behoud van een goed voorzieningenniveau een uitdaging.
- Voor onderwijs en OV zou in een dunbevolkt gebied meer geld beschikbaar moeten zijn. OV-voorzieningen zoals de haltetaxi moeten voldoende bekend zijn om bij te kunnen dragen aan de leefbaarheid.
- De lage werkloosheid is positief voor economie en welzijn, maar wordt ook steeds meer een probleem voor het vinden van voldoende gekwalificeerd personeel.

Naar een waardevolle leefomgeving/Zeeuwse landschap van land en zee

Inleidingen door de heer Van der Vlugt (Zeeuws Landschap) en de heer Scholten (SCEZ)

Inzetten op twee sporen: Havens en industrie / groenblauwe oase

Landschappelijke en cultuurhistorische waarden worden door iedereen onderschreven. Hart voor Zeeland. Zeeland is mooi en uniek en dat moet zo blijven!

- Kijk naar de oevers van de deltawateren, daar komt een heleboel samen
- Achteruitgang biodiversiteit, waterkwaliteit vs toegenomen welvaart en veiligheid
- Natuurnetwerk, vervlechten natuur / landbouw en economie
- Cultuurhistorie en transitie naar CO2 neutraal.
- Samenwerking met boeren kan oplossing zijn.
- Ga mee met behoud door ontwikkeling en durf regels los te laten.
- Biedt ruimte voor biodiversiteit in agrarisch landschap
- Omgeving is bepalend hoe je je voelt. = Kernkracht
- Verbinden van werelden. Landschap is cultuurlandschap.
- Veel verloren, weer terughalen. Cultuur betrekken kan het mogelijk weer terugbrengen.
- Hoe belangrijk is iets. Maak duidelijke/heldere keuzes
- Randen deltawateren (verrommeling visteelt, vastgoedontwikkeling vs. Zeeuwse landschap)
- Natuur-inclusieve landbouw als kans voor locaties.
- Visie van meerdere sectoren. Kunnen we elkaar vinden? Landbouw, recreatie, landschap en natuur
- Samen zoeken naar nieuwe verdienmodellen
- Oosterscheldevisie proberen hier onderwatervisie in mee te nemen.
- Gebied in het water aanwijzen waar onderwaternatuur centraal staat (in combinatie met cultuur).
- Koppelen natuur-inclusieve veiligheidszone waar sectoren worden gekoppeld

Wat is het ons waard om het te behouden. Omgevingsvisie niet de oplossing.

Economisch aspect. Hebben we er iets voor over om ons goud te bewaren.

- Natuurgebied waarin van alles gebeurt, wat ten koste gaat van de aanwezige natuur. Kijk er eens anders naar dan alleen strakke regels.
- Beleven, Benutten, beschermen. Waar gaat het om en wat is het ons waard
- Leegstaand vastgoed hergebruiken voor nieuwe functies i.p.v. lokaal bedrijventerrein.
- Cultuur en Natuur nog meer onder de aandacht te brengen.
- Vervlechting buiten de natuurgebieden levert winst op.
- Agrarische sector is aan het veranderen.
- Productiegebied en verweving naar natuur.
- Nog veel te ontdekken. Niet in vaste regels gieten
- Identiteit openheid en ruimte op innovatieve manier bewaren.
- Ambitie tussen evenwicht belangen van landbouw, recreatie en industrie.
- Clustering bedrijven in de havens zorgt ervoor dat er veel ruimte voor natuur/landbouw overblijft.
- Herbestemming van erfgoed vormt aandachtspunt voor de provincie.
- Zeeuwen hebben allemaal iets met cultuurlandschap, maar hoe worden ze uitgedaagd om er ook iets mee te doen.
- Uitdaging hoe deze bijzondere plekken te herontdekken. Denken in mogelijkheden en kansen.
- Herbestemmingsplan Zeeland. Kerkervisie. Niet alleen planologisch, maar maak het uitdagend. Zoek het ook buiten de kleine gemeenschap.
- Natuur nog te veel los van delta-aanpak
- Creativiteit van proces uit het verleden is te weinig mee gedaan.
- Groene onderleggers en rijke historie overheid moet deze collectieve waarden centraal stellen
- Toegankelijkheid natuur
- Natuurbranden groot risico behoud natuur en maatregelen om grote natuurbranden in Zeeland te voorkomen.
- Windmolens en effect op landschap
- Weidevogels, akkervogels en kustbroedvogels zijn, aabare soorten zijn indicatoren van systeem
- Boer is ondernemer. Bodemleven is grootste biodiversiteit
- Natuur en landbouw op elkaar afstemmen. Dat betekent niet iedere soort natuur, maar ook niet iedere soort landbouw.
- Vrees voor verlies bouwrechten, voorkomt dat oude rommel wordt gesaneerd.

- Inzetten op kansrijke verbindingen.
- Toeristische sector en gezondheid en landbouw biedt kansrijke mogelijkheden.
- Provincie moet samenwerking initiëren. Wel kaders meegeven, maar niet opleggen.
- Onderwaterleven verdient aandacht. Graadmeter voor economische activiteiten.
- Ondergrondse bodemleven/organische stof grote opgave voor de agrarische sector.
- Er hoeft géén nieuwe natuur bijgemaakt te worden. Polders hebben ook natuurwaarden.
- Richt je vooral op proces niet alleen op inhoud.
- Waar willen we naartoe op landbouw/natuurthema grootste nog niet uitgewerkte opgave.
- Samenspel van landbouw, natuur en recreatie is reden waarom mensen hier komen